

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancoase se refuză. — Articuliile nepubliceji nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. răsdui cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 7 Iunie.

„Budapester Correspondenz” află că în locul lui Kállay, cap al secțiunii ministerului de externe s'a denumit deputatul dieței ungurești Lad. Szögyenyi.

Studentii din Agram au continuat turburările. S'au arestat mai mulți dintre dînșii.

Dela Belgrad (Serbia) se anunță că guvernul a luat măsuri foarte energice pentru întămirii unor demonstrațiuni din partea realeșilor deputați radicali, a căror realegeri s'au declarat de ilegale. În zilele aceste se scrie că în unele districte despre Bosnia s'au arătat și semne revoluționare contra regelui Milan.

Cestiunea egipteană ocupă locul cel dintâiu în lumea politică. Temerea de a masacra nonă face ca europenii se caute din buna vreme a se depărta din Egipt. Biserici, monastiri creștine, bance și prăvălii europene se închid și rămân închise. Puterile europene stăruesc pe lângă conferență în cestiunea egipteană. Poarta otomană se cam îndoaia și da consimțământ la o conferență, considerând afacerea de afaceri internă a ei. În cele din urmă însă se vede a se fi înduplecat a consimți cu conferența. O telegramă mai nouă spune ca Poarta este învoită, și puterile europene încă, ca locul de întrunire al conferenței se fie Constantinopolea.

Cestiunea evrească în dieta Ungariei.

(Urmare.)

Wah rman: Onorată casă! (S'audim!) Eu cred că onorată casă nu îmi va lua în nume de rân, dacă eu, abătându-mă dela usul parlamentar nici nu voi reflecta la așteptările ante-vorbitorului meu. Un bărbat, care vorbește în această dietă de ultima ratio, care nu se mulțamească cu aceea că numai ici colea se prăpădesce câte o grămadă de Iudei, ci așteaptă mai mult decât atât: care dechiară solemn: „c'est la guerre” — acesta e răboiul, care va da ansă la un alt răboiul nemărginit: el poate ca deputat se țină astfel de cuvântări în dieta sub scutul imunității, însă n'are nici un drept să aștepte, ca eu să întru cu el în vre-o discuțiune. (Aprobare.)

Eu, onorată casă preste tot n'am avut intențiune, să vorbesc în cestiunea pusă acum pe tapet; dela desvoltarea desbaterii a depins să vorbesc s'au ba.

După demnele cuvântări, cari s'au rostii alaltării în dieta noastră, după espresuniile pline de efect ale ministrului președinte, după enunțaciunile on. președinte al casei, după frumoasele cuvinte a colegului meu Somsich n'ar mai fi fost de lipsă să vorbesc.

Însă eu mă simt necesitat numai din cauza aceea, căci dl ministru președinte în cuvântarea sa de alaltării, când a dis, că nimenia din țeară nu dorește invasiunea Evreilor ruși, — și după cum crede densusl chiar

și evreii ungurești nu o doresc, — a aruncat o privire asupra mea, posibil pentrucă m'am răcit în această direcțiune și de aceea mă simt dator se vorbesc. (S'audim!) nu doară că ași ave un mandat dela Jidovii ungurești s'au ași fi îndreptățit, se vorbesc în numele jidovimii ungurești — n'au nici un drept.

Căci jidovimea ungurească n'are astfel de organ; jidovimea ungurească și jidovimea peste tot în toată lumea nu are o astfel de organizațiune (protest în stânga), care s'el poată îndreptăți pe ori cine, să păsească în numele ei. (Mișcare în stânga estremă.) Eu voi da espresune numai părerii mele individuale; posibil că consimt cu părerii amicilor mei în această privință. Eu voi vorbi asupra cestiunii foarte obiectiv și nepreocupat; tendența mea s'a usurat prin impregiurarea, că vorbirea de alaltării a d. Onody, a produs în casă neplăcere generală (Aprobare). Voi vorbi strîns la obiect. (Se audim!)

Ce s'a întemplat în Rusia? Barbarismul și vandalismul poporului rusesc, mână în mână cu pofta de avere și corupțiunea birocrăției de acolo, (Așa el) care n'a aflat la Judei destulă mulțamire, și la care se mai adauge și procedura necalificabilă a guvernului de acolo, au spus pe Jidovii de acolo la mari perderi de averi, pustiiri prin foc și sabie, la amenințări de a și perde viața, așa încât o mare parte din ei au fugit, se scape barem cu viață. Numărul fugiților se urcă după isoarele statistice cari ne stau la dispozițiune aproape la 25,000—30,000. (O voce în stânga estremă — destul de mare!) Aceștia se dice că ar fi trecut pela cestiunea galițiană Brody peste graniță. (Va urma.)

Bismarck în parlament.

În ședința dela 12 ale curintei a Reichstagului german, principele de Bismarck, luând parte la desbateria asupra monopolului, ținu un discurs de 2 și jum. oare, în care dișe între altele:

Monopolul n'a fost propus ca o instituțiune favorabilă în sine; sîntem siguri că și la noi monopolul este un rău, dar el a fost propus spre a procura mijloacele pentru dările directe, după cum am spus deja aceasta în Landtagul prusian. Astfel sîntem puși între ciocan și nicovală, de vreme-ce Reichstagul nu voește se aprobe aceea ce nu știe cum se va aplica, ear Landtagul nu voește se aplica aceea ce nu este încă aprobat. Spre a pune un capăt la toata aceasta, v'am propus cel mai bun mijloc; dacă l' respingeti, atunci va trebui să puneți mâna pe un alt mijloc mai puțin bun. De aceea nu voim să lăsăm ca răspunderea să cadă asupra noastră; ea va cădea asupra majorității. Trebuie însă ca mai înainte de toate să se răspundă la cestiunea necesității, și de aceea trebuie să vă espu încă odată motivele proiectului. Primul este darea numită capităție, care, afară de Prusia, nu mai există de cât în Rusia și Turcia; dar

și Rusia voește s'o desființeze, ear în Turcia nu mai există decât pentru poporâniile apăstate. Această dar, neputând fi repărțită în mod echitabil, este barbară și apăsa tocmai asupra claselor mai sêrace, care s'au și ofărți se emigreze în numer foarte mare. Infeleg ca opozițiunea, care are un interes ca nemulțamirea să continue, să n'ajute guvernul de a înlătura aceasta nemulțamire. Fața cu usurița alegătorilor și cu libertatea cea mare a presei nu este un greu deca mântuina această nemulțamire, mai ales că germanii simt trebuința de a bațocuri guvernul meu. Ei dic: Trebuie să sfărâmăm voința cancelarului. Este o tristă satisfacițiune aceea de a sfărâma voința cancelarului, când această voință este dreptă! Unui rege, care și ea în serios sânta sea misiune, trebuie în nisce asemenea impregiurări să se întreb, dacă după ce fratele său a refusat coroana imperială la 1848, a avut cuvânt s'o primească.

Dacă nu voiți a recunoaște că este de trebuință a se face aceea ce Maiestatea Sa regele voește a face pentru suspuși săi, apoi eu mă îndosec că țeara nu simle această trebuință. La viitoarele alegeri, prima întrebare va fi: Trebuie se mai existe darea pe clase și împovărarea comunelor? Dacă viitorul Landtag va fi de această părere, apoi navem trebuință să ne plângem. Dar el trebuie se dea un respuns pozitiv, căci altfel se va apela meren la popor, până ce va da un asemenea respuns. Am propus monopolul, fiindcă îl credem nemerit și avem mai întăiu trebuință de acest refuz, spre a arăta că noi nu ne spărâm de un refuz. Puțin îmi pasă de popularitate. Cer libertatea de a lucra independente de ceea ce înăcrece pe alegători și de influențele fracțiunilor locale. Nu este departe vremea când monopolul va deveni popular.

Cuvântul de socialism nu mă spărie; și emanciparea țărânilor de Stein și Hardenberg a fost socialistă. Trebuie se aruncăm asupra Statului și căteva picături de ulei socialist. Cât, nu știu, dar ar fi o neglijență de a nu introduce astăzi o reformă. Să nu credeți că prin respingerea monopolului veți înlătura cestiunea tutunului și a reformei. Respingerea va produce o dureroasă impresiune asupra imperatului, dar eu nu voi înceta de a căuta mijloace spre a ușura suferințele concetățenilor mei. Mă ved în fața unui cerc de fracțiuni, care nu voiesc de loc a sustine guvernul, sau îi promit a l' sustine cu oare cari condițiuni. Am putea se avem springul oare căror fracțiuni, dacă ne-am pune la serviciul lor. Nu voi putea se vorbesc adese ori cu dv., dar nu mă voiu cobori dela tribună fără a vă striga: Fiiți uniți, lăsați ca ideea națională se înfrângă pe cea de fracțiune, care se află cuprinsă acum de un întunorec. (Aplause prelungite în dreapta.)

După principele de Bismarck, vorbi Bamberger, care consideră discursul cancelarului ca o retragere, de vreme ce și poporul declară acum că nu împărțăsece idealul cancelarului. Oratorul nu

este un protivnic fanatic al monopolului, dar mai înainte de toate trebuie respectată voința poporului. Cancelariul merge atât de departe, încât, tot ceea-ce voește, dice că este pentru binele imperiului, și tot ceea-ce voesc alții este contra imperiului. Oratorul încheia esprimând speranța că principele de Bismarck, renunțând la monopol, va reda națiunii linișcea.

A doua zi, în ședința dela 13 Iunie, luă cuvântul Richter, care combătut proiectul fiindcă între altele:

Cancelariul a ținut ieri același discurs ca și în anul 1879 când susținea noul tarif vamal și când Reichstagul îi aprobă cele 130 milioane de noue contribuțiuni. Principele de Bismarck a ținut ieri un discurs electoral în vederea nouelor alegeri pentru dietă, dar alegătorii vor cere dela el să și țină mai întâiu făgăduiele date mai înainte. Îndeplinirea acestor făgădueli [progresiții au cerut-o necontenit, pe când conservatorii au combătut-o. De aceea sper că principele de Bismarck va sustine în viitoarele alegeri pe progresiți contra conservatorilor. (Iaritate.) Cancelariul atacă pe nedrept dieta; acesta n'a refusat de a da un respuns asupra proiectului de lege pentru monopol, ci, de și îi a fost târziu prezentat, l'a desbătut și l'a respins. Este ciudat ca eu se apă această dietă conservatoare, unde partidă progresistă este atât de mică ca nici odată și unde d. Minnigerode strigă liberalilor: „Minoritatea se tacă!” Faptul că principele de Bismarck nu poate se guverne cu o dietă atât de conservatoare, dovedește că el numai poate guverna cu un parlament. În loc de a disolva Reichstagul, care este singurul vinovat, cancelarului amenință cu disolvarea dieței. Poporul se va lumina, prin chipul cum acest ministru vorbește despre reprezentațiunea națională, asupra gravului conflict dintre Reichstag și cancelarului. Cancelariul îndeamnă Reichstagul la unire; măcar dacă ar fi fost el tot deauna atât de unit ca față cu monopolul. Continua amenințare cu disolvarea, fără a se gândi la rezultatul alegerilor, nu mai este departe de lovitura de stat, de ingenuchierea națiunii (aplause în stânga), limbajul de ori al cancelarului a fost ținut în tonul macsimei: „Forța primează dreptul.” Nu fracțiunea, ci însuși poporul formează cercul care respinge această politică, al cărei mișc este numai o împovărare a celor ne aveau în favoarea celor aveau. Sîntem aci spre a apăra ceea ce e mai ramas din libertate și drept. Când cancelariul sustine astfel ca ieri dinastiele față cu poporul, apoi aceasta este absolutismul. Acesta este fostul Bismarck din 1847! Dinastiele există toate prin popor, ear nu fără popor (aplause în stânga); în 1813 poporul a fost acela care a eliberat Germania; și când la 1848, Frederic Wilhelm refuză coroana imperială, numai bărbătești din popor fură ceea cari ținură deșteaptă ideea de naționalitate. Ne aflăm aci nu pentru interese personale, ci pentru patrie și rege, căci actualul rege a declarat în 1847 că s'a dus vremea monopolului. Respingend.

monopol, care este urit de întregul popor, Reichstagul îndeplinește un fapt național! (aplaus frenetic în stâga).

Pentru monopol vorbira apoi ministrul de finance d. Scholz și d. de Miningerode (conservator), cărora le respunde d. Windhorst. Acesta duse că ideea cancelarului este importantă, dar că nu poate să o primească, fiind că dă o prea mare lovitură vieții economice. Cestiunea tutunurilor trebuie să dispară, dacă nu vom ca viața politică a Germaniei se suferă pentru vecinicie. De aceea oratorule roagă cu stăruință pe guvern să respecte votul Reichstagului și se renunțe pentru totdeauna la monopol.

Vorbira apoi d-nii Kardorff (partid imperial) contra monopolului și d. Magdzinski (polon), care declară că Polonii de și sînt pentru monopol, dar se abțin dela vot.

În ședința dela 14 Iunie a Reichstagului german au urmat dezbaterile asupra monopolului tutunurilor. Principele de Bismarck, răspundend discursului dōnului Richter, duse între altele:

D. Richter, după cum îmi împrutămie, repetă de asemenea neconținut același discurs, deosebirea este însă că d-sa repetă lucruri false, ear nu adevărate. Nu este adevărat că am dat făgădueli; am rugat numai pe Reichstag să vie în ajutorul săracilor. Reichstagul mi-a respins cererile, și de aceea să nu mi se facă nici o imputare. Protestez contra afirmațiunile că guvernul este ignorant și rău voritor. Discursul d-lui Richter ar fi rămas fără răspuns, dacă nu ași fi cetit din întîmplare la dejun. La observațiunile d-lui Richter în privința construirii de căsării, voi respunde acestora: În fond, plângerea este îndreptată contra bugetului armatei; nici nouă nu ne place de a avea o mare armată, dar fiind că vecinii nostri Franca și Rusia — nu înțeleg ce interese au ei la aceasta — întrețin o armată mai mare ca a noastră, apoi ei ne silesc la înarmări serioase. Amăndouă aceste puteri au direcțiunile lor polară îndreptată spre noi, centrul Europei. Altă dată slăbiciunea noastră înlesni coalițiunea dela Carmitz a Austriei, Franței și Rusiei contra noastră. Dacă dela 1871 încoace am împedecat o coalițiune foarte mare contra noastră, apoi n'ași fi putut face aceasta fără organizarea noastră militară și fără respingerea Rusiei de a se alia cu noi. Față cu puținul simț patriotic al națiunii germane, nici o putere străină nu renunța la speranța de a lua dela noi elemente germane și de a șile asimila precum și-a asimilat Franca Alsacia. Deci, de armată nu v'e atingeți! Până aici mergeți, mai departe nu! D. Richter dicea că eu nu mai pot guverna cu un parlament. Nu cumva este intraltă parte altfel? Poate oare prea onoratul meu coleg Gladstone se guverneze mai bine cu parlamentul, de când, la cele două partide, conservatoare și liberale, s'au mai adaoș radicalii și catolicii irlandezi? Despre Franca nu voese să șic nimic, spre a nu desterta vro susceptibilitate. Dar am a vă da un alt exemplu: Membrii partidei Herbst din Austria au ruinat cu totul puțința de a guverna cu Germanii, fiindcă ei, ca ori și ce partidă de guvern, au îngrijit mai mult dezvoltarea partidei lor. Astfel partida Herbst din Cisaltania, prin pretenșiunile ei peste măsură de mari, a silat dinastia să se adreseze la alte elemente; o dinastie, care, fără a da preferență vre uneia din naționalități, totuși trebuie se conțeze mai mult pe elementul german, ca basă a sen. Puncte-vr înainte exemplul Austriei, unde în totdeauna căpetenia de astăzi se încearcă a se ruga de căpetenia de mână.

Partida progresistă se laudă că a susținut mai înainte ca mine suspen-

darea dării pentru școlae. Aceasta se potrivește tocmai ca și pretenșiunea că ea a întemeiat imperiul. Vr. ași vorbit, eu am lucrat. Conflicțul s'a escat fiindcă Landtagul s'a opus misiunii Prusiei și a națiunii germane; nimeni decât mie 'mia venit ideea de a da în mână regelui o armată tare și a realiza astfel ideea de naționalitate; îneci chiar regele nu vocea aceasta la început, fiindcă îi păreau prea reacționar. Vr. ași combătut însă și ași criticat armata germană. Când devenii ministru, fui criticat că sînt oficial prusian îmbrăcat civil. Dar nu cumva d-nii Bamberger și Richter au mai mult drept ca mine de a vorbi în numele națiunii? D. Bamberger și eu am intrat amîndoi în politică la anul 1847; dar dsa a trăit multă vreme în Paris și, dacă iar fi fost cu puțință se aparțină la amăndouă țerile, dsa ar fi poate un *supus mist*. Comparați aceste d. Bamberger a scris și eu am făcut, și va trebui se spuneti care din noi doi are mai mult dreptate de a vorbi în numele națiunii, eu s'au d. Bamberger. Dacă națiunea n'ar fi pentru mine, apoi de mult m'ar fi luat furtuna. Provinciile mei m'au laudă neconținut. D. Richter dice că eu țin limbajul absolutismului; aceasta nu se potrivește; dar când găsesc că absolutismul și patriotismul sînt tot una, când trebuie să optez între patrie și o majoritate, apoi nu mai stau la îndoială. V'e laudăți că ați ținut deșteaptă ideea de naționalitate. Ați lăsat-o să învingă, și a pasarea în colivie; eu mi-am pus însă în joc toată existența spre a dobândi consimțământul regelui Prusiei pentru politica națională. În zadar am căutat conlucrătorii. Dacă ași fi cădūt s'au decât răboiul n'ar fi reușit, ce așfi devenit? Când d. Richter se prezenta față cu mine ca rival pentru meritul de a fi unit națiunea germană, apoi trebuie să șic pur și simplu: Te înșeli! (Aplaus frenetic în dreapta)

După principele de Bismarck, vorbira contra monopolului d-nii Bamberger, Richter și Hasenclover. În urma acestor discursuri, Reichstagul respinse monopolul cu 276 voturi contra 43.

Correspondențe particulare

de „Telegraful Român“

Sibiul, 19/7 Iunie 1882. Eri se îndeplini aici în localul reuniunii române de lectură din Sibiul un act, care atât pentru însemnătatea lui preste tot, cât și pentru modul cel frumos al executării lui merita a fi cunoscut și din partea publicului mai îndepărtat. Este vorba de împărțirea diplomelor și a medaliilor cu cari sau distins domnii exponenți din partea reuniunii române din Sibiul, ținute în anul trecut. Împărțirea aceasta a fost calculată și dorită a se face mai curând, însă cine cugeta la imensele lucrări, ce sînt împrunate cu o atare expozițiune nu se va mira, că comitetul central de expozițiune, abea de curând a potut termina lucrările sale. În Sibiul și giur, unde pe lîngă o industrie de casă bine dezvoltată mai avem astăzi un număr considerabil de meseriași și industriași români profesioniști; numărul celor distinși s'a urcat la considerabila cifră de 230. Se înțelege de sine, că împărțirea cu solemnitate a distincțiunilor privea mai de aproape pe sodalii români. Era ceva impunător a vedea pe acestia eri la 6 oare sara pornind în rîndul cel mai frumos din localul reuniunii și venind la locul destinat pentru împărțirea diplomelor și medaliilor de distincțiune. Numărul lor însemnat de 45 inși mai ales tineri deștepți și curajați au făcut la trecerea lor prin piață deosebită senzațiune la public.

La 6 oare domnul protosinel Dr. Ilarion Puscariu, ca președinte al comitetului local de expozițiune, în fața unui

public ales din toate clasele societății române din Sibiul și comunele vecine, printr'un cuvînt călduros și plin de avînt, ce urmează mai jos a introdus împărțirea distincțiunilor ce a urmat prin prezentarea diplomelor și medaliilor pentru cei preșenți între salvele muzicii și urările numerosului public. Dacă e adevăr, că omul se bucură și și de bucuria altora, apoi eri mai ales au trebuit, cei-ce au vîdūt se se bucură de bucuria tinerii și bravei cete de sodalii români din Sibiul în momentul, când și primiau obiectul distincțiunii lor. Avem însă mai mult decât o cauză psihologică de a ne bucura la această ocaziune. Cel-ce șice că în Sibiul cu 30 ani mai înainte nu se șice de meseriași români și dacă era vre unul-doi, ei se perdeau prin tre străini, trebuie se se bucură mai ales căci astăzi numărul lor a ajuns a fi considerabil și într'unul într'o reuniune proprie sînt conscii de misiunea lor culturală. Medaliile de argint și bronz, ce s'au împărțit un o formă tare frumoasă, purtând pe o parte chipul Mineriei, ear pe altă parte inscripțiunea: „Expozițiunea română din Sibiul 1881;“ de asemenea și diplomele sînt foarte frumos adjustate.

După împărțirea premiilor d: asesor Zach. Boiu un echo la cuvîntul de introducere al președintelui, ca din partea publicului în câte-va cuvinte a mulțimit asociațiunii Transilvane pentru fericita idee de expozițiune și apoi în special dlor Parteniu Cosma, președintelui comitetului de expozițiune și Eugen Brote secretarului aceluiași comitet, pentru rezolvirea atât de bine a grelei probleme, ce și-au luat asupra-le. Apoi a urmat cina omnia la care a participat preste 100 persoane. Aci sau portat mai multe toaste pentru președinții comitetului central și local de expozițiune, pentru sodalii români din Sibiul, pentru președintele reuniunii acolora, dl asesor consistorial Nicolae Cristea, pentru femeia română, care a contribuit foarte mult la ridicarea însemnătății expozițiunii, etc.

Petrecerea a fost foarte animată și se terminat cu joc care a durat până tîrziu în noapte.

Înceiăm raportul nostru cu o modestă reflecșiune. Expozițiunea din Sibiul, ținută în anul trecut se parea multora în împregiurările de față o întreprindere riscată și foarte greu a se pune la cale; și în adevăr dacă cugetăm că între altele și din aceea parte de unde s'ar fi acceptat o spriginire și îmbarbătare un ce care ar fi cadrat de tot bine cu adevăratul patriotism, s'au făcut din contră unele greutăți îngrijirile și temerile de mai sus nu apar de tot neîntemeiate. Dacă am vîdūt însă, căt de bine a succed această întreprindere națională, trebuie se venim la aceea convingere, că în poporul român e vieată și putere și acest popor e accesibil în grad însemnat pentru ideea culturală și pentru tot ce este bun, frumos și folositoriu, numai dacă are și o conducere bună, sinceră și înțel-aptă.

Etată și cuvîntul dlui protosinel Dr. Il. Puscariu:

Prea onorat și distins public român! Dându se mie ca președinte al comitetului local de expozițiune, plăcută înscătinare din partea comitetului central de expozițiune a distribui medaliile și diplomele de merit și recunoștință în cercul Sibiului, nu pot face această firă a adresa câteva cuvînte la acest moment solemn. — Nu am intențiunea a face o espunere despre însemnătatea, ce o au în deoște expozițiunile în viața popoarelor civilizate de astăzi — mai ales pentru înăntarea industriei și a comerului; șic însă că expozițiunea română din Sibiul a fost cel mai riguros esamen pe care naționalitatea română din Transilvania

și Ungaria l'a depus înaintea lumii civilizate, înaintea Europei.

Constat și eu cu plăcere Doamnelor și Domnilor împreună cu toți, cari au cercetat și vîdūt expozițiunea română din Sibiul, că esamenul depus de poporul român în forma expozițiunii, a fost unul dintre cele mai strălucite. Și oare al cui este meritul, că poporul român s'a prezentat cu atata demnitate în fața lumii? Al D-Voastră Doamnelor și Domnilor, cari împreună cu alți frați și surori iubitori de națiunea lor, ați concurs la strălucita reușită a expozițiunii române. — Și care națiunea română se nu Ve da un semn de recunoștință pentru ostenele și jertfele Dystre? Ba da Doamnelor și Domnilor pentruca Dvoastre îl meritați acel semn de recunoștință. Este mie semnul acesta de mulțimit și recunoștință, însă el devine mare și însemnat când veți cugeta, că el vi se dă din partea unei națiuni, din partea întregului popor român. Elinel cel cuit scotea de cea mai mare fericire a sa, când pute aduce dela jecurile olimpice o cunună mică de laur pe fruntea sa. — Ve rog dară, ca și Dvoastră Doamnelor și Domnilor cu bunăvoință să primiți laurul modern, ce vi se dă astăzi din partea poporului român în forma unei medaliile și diplome și să l'pastrăți ca pe cel mai scump tesaur de distincțiune și suvenir, — și dea cerul, ca poporul român, naționalitatea română prin fi și cei buni se se prezente și pe viitoriu înaintea lumii civilizate ca o mirasă împodobită în haine strălucite, care fie! amin.

Nu putem în acest moment solemn să trecem cu tăcere pe acei fi credincioși al poporului nostru, cari insutit și înmii mai mult au ostenit pentru strălucita reușire a expozițiunii române. Acestia sînt domni membrii ai comitetului central de expozițiune, cari cu mari jertfe și labore au scint se învingă toate greutățile împrunate cu aceasta expozițiune și se reprezintă cu demnitate un popor întreg față de lumea, ce privea cu interes asupra noastră. Ei după lucrări continue, de aproape un an de zile, după finirea cu onoare a lucrărilor, cu modestie s'au retras. Poporul român șice și cunoașce numele lor și istoria culturală a poporului român va insera o pagină de recunoștință cătră acești fi credincioși ai sei. Trăască comitetul de expozițiune! Trăască poporul român!

Regulamentul pompierilor voluntari din Săliște.

A. Generalia.

Serviciul.

1. Pompierii fac serviciu
1. la incendii,
2. la exerciții,
3. la raport.
4. la toate celelalte cazuri, în cari se prezentează în calitate de pompieri.

Organizarea.

1. Căpeteniile sînt șargele.
1. Căpitanul. Densul dispune în serviciu de putere discreționară, comandă pompierii la exerciții, la rapoarte și la stîns și supraveghiază, ca să se escuteze punctuos regulamentul de serviciu.
2. Vice-căpitanul. E provîdūt în absența căpitanului sau la ordinea acestuia cu aceleași atribuție de potestate, ca și căpitanul.
3. Șefii de stîns: Au datoriunea de a îngriji, ca să se escuteze ordinea căpitanului relative la împărțirea potrivită a lucrului între rote fără zăbavă și îngrijesc de escuterea punctuoasă a lucrurilor.
4. Vice-șefii de stîns; au aceleași dorișne în absența șefilor, ca șefii.
5. Inspectorul requizitelor. Acesta are îndatorirea, de a fiica reușiteles pompierilor în cea mai bună rînduială; grigios ca osiile dela talumbă să fie unse de grăsime și macele uscate și aședate la locurile lor, qui-

formele curățite și camera unde se țin aerisită și bine măturată.

6. Vice-inspectorul are aceleași îndatoriri ca și inspectorul.

7. Vătafi de roate: dispun nemijlocit de comanda asupra unei roate: dispun nemijlocit de comandă asupra unei roate și execută de îndată și vătafi de roate cu această ordine permise dela șefi de stins.

Șargelo Nr. 1—6 se alog de toți pompierii cu majoritate absolută de voturi, cele de sub 7 însă de diferitele roate.

Drept semn de distincție vor purta șargelo la braț pantalon în câmp roșu, și și aceea: căpitanul și vice-căpitanul cu trei, șefii de stins cu două și vătafi de roate cu una fașioară galbina.

Pe lângă acestea mai poartă șargelo și o altă deosebită distincție pe coif și capină.

§. 3. Pompierii se împart după servii:

- în băcători (șuitori).
- în tulumbași,
- în sacagii (cărători de apă).
- în sentinele, și
- în signaliști.

a) băcătorii sunt datori, de a cerceta din toate părțile obiectul de stins de a se urca și intra la el, a purta țevă tulumbă, a scăpa averi și oameni din foc, a rupe și tăia tot ce servește focului spre hrană și a delătura toate pedecile care opresc pe pompieri a ajunge la foc; toate acestea însă cu chipăuială rece și considerate la cruțat.

b) tulumbașii îngrijesc de înșirofarea macelor și de servii la tulumbă.

Din ei se formează roate pentru scări; aceste roate prestează servii la ridicarea și așezarea scărilor, la așezare și înșirofarea macelor și dau băcătorilor ajutorul trebuincios.

În însușirea aceasta își primesc ordinele dela șefii de stins.

c) sacagii procură apa de lipsă la stins. d) sentinele țin ordinea și îngrijesc de obiectele scoase și scăpate din foc la incendiu.

e) signaliștii dau semnele trebuincioase despre nasocerea focului, cu clopotele dela biserică, cu toba și cu trîmbițe și alamară și chiamă pe pompieri la stins, la exerciții și raport.

Signaliștii stau sub vătaful și sub-vătaful lor și și primesc ordinele prin vătaful lor dela căpitanul pompierilor.

§. 4. Cel ce voese a figura ca băcător trebuie să cunoască mai întâiu exerciții la tulumbă cu desăvârșire, să și fie căștigat orăcei care destierate gimnastică și e dator a face esamenul de băcător înaintea căpitanului și a șefilor de stins.

§. 5. Împărțirea pompierilor în despărțiminte și roate se face de comitetul pompierilor.

§. 6. Uniforma de serviiu consistă în echiparea deplină, adică din coif, (capină) blusă, ear la băcători: din șerpar, bardă și fune.

La ce casuri și ocazii se vor prezenta pompierii în uniformă completă, va ordona căpitanul.

§. 7. Îndată după primirea unui individ în corpul pompierilor, va depune acesta în fața adunării generale jurământul următor:

„Eu N. N. promit și jur sârbătorește, în fața adunării generale a reuniunii pompierilor voluntari din Săliște, pe omenia mea, „omera mea, conștiința mea și dumneudeu”, „mou, că voi împlini datorițele impuse mie de statutele acestei reuniuni și de regulamentele de serviiu al ei, cu scumpătate și cu „conștiință, astfel să mi ajute dumneudeu!”

La luarea jurământului se va observa acel îndreptar, că notariul reuniunii jură întâiu pe președintele sau căpitanul, apoi acesta jură pe notariul, ear notariul în fața președintelui sau căpitanului, a șefilor de stins etc. pe cei ce vor se jură.

Fără jurământ nu se poate primi ni-menea în corpul pompierilor din Săliște.

Datorițele pompierilor.

§. 8. Datorițele cele mai însemnate ale fie cărui pompier sunt: ascultarea necondiționată față de șefii și înțelegere ne-zăbăvită și punctuoasă în serviiu, trezvie, curaj, voință hotărâtă, înțelepciune, purtare cuvințioasă și înțelegere bună pe

lângă aceasta afabilitate și prevenire în toate atingerile cu publicul.

§. 9. Fără permisia și ordinul șefilor săi, nu e iertat nici un pompier de a și părăsi postul.

§. 10. La raport și exerciții se comandază pompierii de căpitan prin signale de toba și de trîmbiți.

§. 11. Cel ce e împedcat de vre o boală sau de vre un drum dela datorițele chemării sale de pompier, trebuie să și ceară la cas, dacă absența din loc durează cel puțin 6 luni ear neputința o lună, să și ceară concediu dela căpitanul.

§. 12. Fie care schimbare în ubicațiune trebuie arătată căpitanului.

§. 13. În toate afacerile de serviiu, pompierii se vor adresa la șefii lor cei mai de aproape.

§. 14. Fumatul și alte gustări de recreațiune nu le sînt permise pompierilor în servii fără înștiințarea expresă a căpitanului.

§. 15. Cel ce va călca normele acestui regulament se va pedepsi de căpitan sau de comitetul pompierilor, mai întâiu cu o înfruntare, s'a amensurat gravității delictului chiar și cu espulsiunea dintre pompieri.

Dacă absentează vre-un pompier din servii, fără să se poată escusa în mod temeinic, — sau se prezentează prea târziu, se trage la răspundere de capitanul, care va arăta pe un astfel de pompier — la cas de repetiție, — comitetului pompierilor!

Împotriva față de șefi se pedeposește numai decât cu espulsiunea din reuniune.

B. Regule la incendiu.

Îndată ce s'a dat signalul, că arde undeva, sau că chiamă căpitanul la raport și serviiu pe pompieri, în același moment ardează fie-carole care e pompier și se adună la camera requisitelor de stins împreună cu toți ceilalți. Această cameră se află la edificiul comunal (la cancelaria comunală).

De aici își iau pompierii acareturile de stins și pleacă nezăbovit la locul unde arde.

§. 17. Alergarea la locul de stins urmează cât se poate de repede, însă în ordine bună, fără a se călca unul pe altul. Pașii de alergat se fac în fuga gimnastică!

§. 18. Îndată ce vor fi ajuns pompierii la locul unde arde, se înșiră cu toții în despărțimintele, la cari aparțin și se apucă de lucru, la care se comandază singur numai de căpitanul, afară de cazul pericolului în întârziare, când apoi pune mâna fie-care conform datoriței sale.

Ordinile celor nechemată și recusă în mod hotărât, dar afabil.

Fie care ordin valorează până atunci, până când se deroga de alt ordin nou, afară de cazul, când se află cel comandat în pericol de viață, unde are datorița de a și scăpa viața și de a îngriji, ca și ceilalții, cari îl urmează să se mântue.

Strigătele și lărmuirea sînt strict oprite.

§. 19. Proprietatea amenințată de foc, precum și obiectele de stins și scăpat trebuie să se cruțe întru cât va fi numai posibil. Scoatere urmează numai din casel și clădirile, cari ard, sau din acele părți ale clădirii, cari sînt în fapt amenințate de foc.

Scoaterea de prin casele neamenințate trebuie întreprisă și împedcată chiar și cu forța.

Obiectele scăpate se așează și due la un loc anumit, se dau în scama sentinelor, cari au datorița, de a le păzi și așa da seamă de ele.

§. 20. Îndată ce a ajuns pompierii la locul unde arde, se înșiră și adică: șefii de stins la căpitanul, vătafi de roate la șefii de stins, ear ceilalți pompieri la vătafi lor de roate.

Nu e iertat nici unuia dintre pompieri, nici la locul, unde arde nici la reînțoarocarea la camera pompierilor, ca să se depărteze din șirul și roata sau postul, unde a ordonat aceasta, fără permisia căpitanului.

§. 21. În fie-care săptămână se cercetează recușitele pompierilor, de sînt în stare bună, sau nu și asta se face în fața căpitanului, a șefilor de stins și a vătafilor de roate. Asemenia se curăță chiar și în-

te de a porni la stins, toate tulumbel și macele; ear inspectorul va îngriji, ca dintre requisitele și lucrurile de stins să nu se uite nici unul nici să se peară sub răspunderea sa personală.

§. 22. Îndată ce au resosit pompierii la camera lor, vor face șefi de stins și vătafi de roate despre pompieri, cari au absentat dela foc, sau s'a înfășiat prea târziu nezăbovit raport fidel, cuprîndînt în trînsul și alte lucruri de însemnătate obvenite la foc, precum: dosiri îndercînticii și neascultări & cet. & cet.

§. 23. Și la camera pompierilor și și pe cale cătră locul unde arde și aici, comandază șargea supremă, care e prezentă.

§. 24. Alarmul de foc se signalizează cu clopotele dela tustrele biserică, prin tobaș și 4 trîmbițaș.

Acestia vor alarma ulișile și vecinătățile la comanda acelei șarge, carea are mai dîntăiu conștiință despre pericolul de foc.

Signalizarea pompierilor la raport și exerciții urmează numai la comanda căpitanului resp. a vice-căpitanului.

§. 25. Pompierii voluntari din Săliște vor da ajutor și altor comune învecinate periclitare de foc; prestarea acestui ajutor se va face însă numai atunci, dacă în vecinată comună nu va fi mai departe de comuna Săliște, de 12 kilometri.

În acest cas, alarmul se face numai la comanda căpitanului resp. a vice-căpitanului și pompierii se vor comanda grabnic și direct de a se transporta cu o tulumbă și requisitele necesare în direcțiunea, din carea se ivesc semnele de foc.

§. 26. Până la alte dispoziții și va prevedea serviiul de sentinelă de noapte la camera pompierilor, de un păzitor harnic denumit de deregatoria comunală.

C. Exercițiile.

§. 27. Aparițiun de datorița primă a căpitanului resp. vice-căpitanului a disciplina pe pompieri cum se cuvine prin dese exerciții.

Exercițiile le conduce, sau dînsul în persoană, sau însărcinează cu aceasta pe vice-căpitanul, pe șefii de stins sau pe vătafi de roate.

§. 28. Membrii, cari se înșiră din nou, se supun unui exercițiu.

§. 29. Cu deosebire se cere dela vătafi de roate, ca se cunoască pe deplin regulamentul de exerciții și să fie capaci de comandă. Spre acest sfîrșit se exercitează vătafi de roate tot la câte 14 zile între sine afară de exerciții cu despărțiminte lor; ear vătafi noi de roate vor primi șargea numai atunci, dacă vor fi probat printr-un esamen dat înaintea căpitanului și a șefului respectiv de stins, că posedă cunoștințele susîndigitate și sînt capaci de comandă.

§. 30. Fie-care comandant al unui exercițiu e dator a înregistra exerciții în protocolul de exerciții și a nota în deosebi, cari despărțiminte, roate și feciori au fost comandați la exerciții, cari s'au prezentat prea târziu și cari au fost neajunsurile la exerciții.

D. Raportul.

§. 31. De câte ori află comandantul cu cale, citează pe pompieri prin signalele obiceiuite la raport. La acest raport se vor prezenta toți pompierii în ajustare completă.

Cu ocazia raportului se face viziatiua de se află ajustările în stare bună sau nu? Căpitanul își face cu ocazia aceasta observările sale și le induce în registrul său, ear membrii primiți de curînd depun jurîmentul.

§. 32. La camera pompierilor se va înălța o flamară roșie cu literile P. V. cuate în mijlocul ei și înaintea acesteia camere se așează un lămpăș cu geamuri de sticlă roșie.

Când vor avea pompierii și un turn apt pentru darea de signale și pentru pază, se va pune în acest turn câte o flamară mare, una pentru ziua roșie, și alta pentru noapte, albă cu un lămpăș roșu.

Săliște 6 Maiu 1882.

Maxim m. p.,
comand. pompierilor

Varietăți.

* (Convocare.) În conformitate cu §. 21 din statutele asociației transilvane și în conformitate cu concludunilor generale dela Sibiu din 1881 de dio, 29 August p. prot. XXI adunarea generală pentru anul curent se convoca prin aceasta în orașul Deej pe ziua de 27 August st. n. 1882.

Aducînd aceasta la conștiință publică, invită pe toți P. T. membrii ai asociației a lua parte, în numer cât mai mare la ședințele acestei adunări.

Dela preșidiul comitetului Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român. Sibiu în 18 Iunie n. 1882.

Iacob Bologa,
ca pres.

* (Esamenale destat) la academiă r. de aici s'au început în 4/16 Iunie a. c. Începutul l'a făcut tînerul Nicolae Comșa, jurist în anul III. E primul cas acesta dela înființarea academiilor din loc ca esamenul de stat se se faceă în prima și după încheierea prelegerilor. Gratulăm junelui nostru Comșa, dorindui succesul cel mai strălucit pe cariera juridică.

* (Proces de presă înaintea juriului din Sibiu.) Publicul român din Sibiu a fost surprins cu un proces de presă. Un june român din Zernești, Comșa, a întentat proces de presă redactorului „Observatorului” din loc, pentru un articol intitulat: „Un cas de bigamie” publicat încă în anul 1881. De oarece însă termenul incușei pentru redactorul s'a prescis, actorul și-a susținut dreptul față de locuitorii din Tohanu vechiu Nicolae Pop, care a dat informațiunile, pe baza cărora s'a făcut articolul intitulat mai sus.

Apărătorii al actorului a funcționat conștient apărătorii în proces de presă, avocatul Arz v. Straușsenburg. Pe acusalul l'a apărât profesorul dela facultatea juridică de aici, de asemenea conșcut, Fölk el.

Verdictul juriului a fost: cu 9 contra 3 voturi, a declarat pe incușatul Nicolae Pop de nevinovat.

Pertractarea a durat dela 8 până la 4 ore p. m. Fiind cazul acesta foarte interesant și instructiv, asupra amănunților vom reveni în numărul viitoru.

* (Invitațiune.) Prin aceasta se invită toți p. t. Domnii membrii sau despărțimintului IV Noorich a Reuniunii învătătorilor români gr. or. din ținutul Sibiului a lua parte la adunarea generală ordinară din anul curgătoru ce se va ținea în 27 Iunie a. c. în opidul Agnita.

Obiectele de pertractat în ședința acestei adunări sînt cele cuprinse în următoarea

Programă:

- Raportul biroului despre activitatea sea în decursul anului trecut.
- Raportul cassariului subdespărțimintului.
- Raportul bibliotecariului.
- Constituirea din nou a despărțimintului pe baza Regulamentului afacerilor interne ale despărțimintelor Reuniunii.
- Propuneri eventual interpelări din partea membrilor.
- Cetirea de operato și disertatiuni ce se vor înșirina din partea membrilor.

Vêrd în 17 Maiu 1882.

Nicolau Moldovan,

președinte.

G. Drăgăvan,

secretariu.

* (Convocare.) Adunarea generală a despărțimintului VIII. (Alba Iulia) al „Asociației transilvane pentru literatura română” se convoca prin aceasta în comuna Cetea pe ziua de Nasocerea Sânt. Ioan. Botez. — 24-a Iunie (6-a Iuliu) — 1882. —

